

DEPUTAT ÎN PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare nr.105

www.parlament.md

1 august 2012

SS-2 Nr. 33

Curtea Constituțională a Republicii Moldova

str. Alexandru Lăpușeanu nr. 28,
Chișinău MD 2004,
Republica Moldova

SESIZARE

prezentată în conformitate cu art. 25 lit. g) din Legea nr. 317-XIII din 13 decembrie 1994 cu privire la Curtea Constituțională și articolele 38 alin. (1) lit. g) și 39 din Codul Jurisdicției Constituționale nr. 502-XIII din 16 iunie 1995

Serghei SÎRBU,
Deputat, Vicepreședintele
Comisiei juridice, numiri și imunități

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
A REPUBLICII MOLDOVA
INTRARE NR. 270
1 08 2012

I. AUTORUL SESIZĂRII

1. SÎRBU SERGHEI

2. Deputat în Parlament, Vicepreședintele Comisiei juridice, numiri și imunități

3. bd. Ștefan cel Mare 105 (str. Nicolae Iorga 11)

4. tel. 022204401, fax 022233673, 022232206

II. OBIECTUL SESIZĂRII

Prezenta sesizare are ca obiect de examinare unele prevederi din Codul de executare al Republicii Moldova nr. 443-XV din 24 decembrie 2004 (Monitorul Oficial nr. 34-35 din 3 martie 2005, art. 112).

Art. 60 prevede intentarea procedurii de executare

(1) Procedura de executare se intentează la cererea creditorului urmăritor sau, în cazurile prevăzute de prezentul cod, la demersul instanței de judecată, cu prezentarea documentului executoriu spre executare.

(2) Creditorul este liber să depună documentul executoriu la orice executor judecătoresc, ținând cont de prevederile art.30 din prezentul cod.

(3) În termen de 3 zile după primirea documentului executoriu, executorul judecătoresc emite o încheiere cu privire la intentarea procedurii de executare, pe care o expediază părților în procedura de executare în cel mult 3 zile de la emitere, cu propunerea de a executa benevol documentul executoriu în termen de 15 zile. La încheierea cu privire la intentarea procedurii de executare va fi anexat borderoul de calcul al cheltuielilor de executare legate de plata taxei de intentare și de arhivare a dosarului de executare.

(3¹) În cazul renunțării debitorului de a executa benevol documentul executoriu în termenul menționat la alin. (3), executorul judecătoresc continuă procedura de executare, expediind părților o încheiere în acest sens, însoțită de borderoul de calcul al altor cheltuieli de executare, cu mențiunea că suma acestora, care urmează a fi încasată de la debitor, se va stabili ulterior în condițiile legii, iar debitorului îi va expedia și copia, certificată de executorul judecătoresc, de pe documentul executoriu.

(4) Încheierea privind intentarea procedurii de executare poate fi contestată doar de debitor, în temeiul prevăzut la art.61 lit.b) și e) din prezentul cod, în instanța de judecată în a cărei circumscripție teritorială biroul executorului judecătoresc își are sediul sau, în cazul municipiului Chișinău, în instanța de judecată în a cărei circumscripție camera teritorială a executorilor judecătorești a stabilit competența teritorială a executorului judecătoresc.

III. CADRUL NORMATIV PERTINENT

1. Constituția Republicii Moldova

Articolul 1 Statul Republica Moldova

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.

Articolul 4 Drepturile și libertățile omului

(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.

Articolul 6 Separația și colaborarea puterilor

În Republica Moldova puterea legislativă, executivă și judecătorească sînt separate și colaborează în exercitarea prerogativelor ce le revin, potrivit prevederilor Constituției.

Articolul 7 Constituția, Lege Supremă

Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.

Articolul 9 Principiile fundamentale privind proprietatea

(1) Proprietatea este publică și privată. Ea se constituie din bunuri materiale și intelectuale.

(2) Proprietatea nu poate fi folosită în detrimentul drepturilor, libertăților și demnității omului.

(3) Piața, libera inițiativă economică, concurența loială sînt factorii de bază ai economiei.

Articolul 20 Accesul liber la justiție

(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.

Articolul 46

Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sînt garantate.

(2) Nimeni nu poate fi expropriat decît pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreaptă și prealabilă despăgubire.

(3) Avera dobîndită licit nu poate fi confiscată. Caracterul licit al dobîndirii se prezumă.

(4) Bunurile destinate, folosite sau rezultate din infracțiuni ori contravenții pot fi confiscate numai în condițiile legii.

(5) Dreptul de proprietate privată obligă la respectarea sarcinilor privind protecția mediului înconjurător și asigurarea bunei vecinătăți, precum și la respectarea celorlalte sarcini care, potrivit legii, revin proprietarului.

(6) Dreptul la moștenire a proprietății private este garantat.

Articolul 54

Restrîngerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrîngeri decît celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidentiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrîngerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrîngerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

Articolul 114

Înfăptuirea justiției

Justiția se înfăptuiește în numele legii numai de instanțele judecătorești.

Articolul 115

Instanțele judecătorești

(1) Justiția se înfăptuiește prin Curtea Supremă de Justiție, prin curțile de apel și prin judecătorii.

Articolul 120

Caracterul obligatoriu al sentințelor și al altor hotărîri judecătorești definitive

Este obligatorie respectarea sentințelor și a altor hotărîri definitive ale instanțelor judecătorești, precum și colaborarea solicitată de acestea în timpul procesului, al executării sentințelor și a altor hotărîri judecătorești definitive.

2. ACTELE INTERNAȚIONALE :

Convenția Pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale

Articolul 6. Dreptul la un proces echitabil

1. Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. Hotărîrea trebuie să fie pronunțată în mod public, dar accesul în sala de ședință poate fi interzis presei și publicului pe întreaga durată a procesului sau a unei părți a acestuia în interesul moralității, al ordinii publice ori al securității naționale într-o societate democratică, atunci când interesele minorilor sau protecția vieții private a părților la proces o impun, sau în măsura considerată absolut necesară de către instanță atunci când, în împrejurări speciale, publicitatea ar fi de natură să aducă atingere intereselor justiției.

Protocolul I

Articolul 1. Protecția proprietății

Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decît pentru cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

Dispozițiile precedente nu aduc atingere dreptului statelor de a adopta legile pe care le consideră necesare pentru a reglementa folosința bunurilor conform interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor ori a altor contribuții, sau a amenzilor.

Declarația Universală a drepturilor omului

Articolul 8

Orice persoană are dreptul să se adreseze în mod efectiv instanțelor judiciare competente împotriva actelor care violează drepturile fundamentale ce îi sunt recunoscute prin constituție sau prin lege.

Articolul 10

Orice persoană are dreptul, în deplină egalitate, să fie ascultată în mod echitabil și public de un tribunal independent și imparțial, care va hotărî fie

asupra drepturilor și obligațiilor sale, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptată împotriva ei.

Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice

Articolul 14

1. Toți oamenii sunt egali în fața tribunalelor și curților de justiție. Orice persoană are dreptul ca litigiul în care se află să fie examinat în mod echitabil și public de către un tribunal competent, independent și imparțial, stabilit prin lege, care să decidă asupra contestărilor privind drepturile și obligațiile sale cu caracter civil.

3. LEGISLAȚIA INTERNĂ

Codul de procedură civilă

Articolul 16. Caracterul obligatoriu al actelor judecătorești

(1) Hotărârile, încheierile, ordonanțele și deciziile judecătorești definitive, precum și dispozițiile, cererile, delegațiile, citațiile, alte adresări legale ale instanței judecătorești, sînt obligatorii pentru toate autoritățile publice, asociațiile obștești, persoanele oficiale, organizațiile și persoanele fizice și se execută cu strictețe pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

(2) Neexecutarea nemotivată a actelor judecătorești, dispozițiilor, cererilor, delegațiilor, citațiilor, altor adresări legale, precum și lipsa de considerație față de judecată, atrag răspunderea prevăzută în prezentul cod și în alte legi.

(3) Caracterul obligatoriu al actelor judecătorești nu privează persoanele care nu au fost atrase în proces de a se adresa în judecată dacă, prin actul judecătoresc emis, se încalcă drepturile, libertățile și interesele lor legitime.

(4) Executarea pe teritoriul Republicii Moldova a hotărârilor, delegațiilor și adresărilor instanțelor judecătorești străine, ale arbitrajelor internaționale se efectuează în conformitate cu prezentul cod, cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, precum și pe principiul reciprocității.

IV. PRETINSELE ÎNCĂLCĂRI ȘI ARGUMENTELE DE RIGOARE

1. Consider că sintagma „*cu propunerea de a executa benevol documentul executoriu în termen de 15 zile*” din art. 60 alin. (3) al Codului de executare și alin. (3¹) din același articol încalcă cumulativ, direct sau indirect, prevederile articolelor 1, 20, 46, 114, 115, 120 din Constituția Republicii Moldova, precum și normele internaționale menționate.

2. Potrivit ultimei modificări la alin. (3) din art. 60 al Codului de executare s-au introdus unele prevederi de principiu, prin care se amîna executarea unei hotărîri definitive și irevocabile ale instanței de judecată cu cel puțin 15 zile.

Potrivit art.1 alin. (3) din Constituție, Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.

Un principiu inerent al statului de drept, recunoscut de doctrina de drept, este principiul supremației legii, care ierarhizează tot sistemul actelor normative.

Acest fapt presupune ca subiecții de drept să respecte legile, să se subordoneze strict regulilor juridice care au ca obiect modul de alcătuire a organelor statului, organizarea lor, atribuțiile și funcțiile ce le revin, etc.

Fiind cel mai important principiu al statului de drept, principiul legalității are la bază criteriile clarității și previzibilității legii, și trebuie să corespundă cu principiul similar consfințit de Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Conform prevederilor art. 120 din Legea Supremă, este obligatorie respectarea sentințelor și a altor hotărîri definitive ale instanțelor judecătorești, precum și colaborarea solicitată de acestea în timpul procesului, al executării sentințelor și a altor hotărîri judecătorești definitive.

Principiul caracterului obligatoriu al hotărîrilor judecătorești definitive, își găsește aplicare în art.16 Cod de procedură civilă, care stipulează că hotărîrile, încheierile, ordonanțele și deciziile judecătorești definitive sînt obligatorii pentru toate autoritățile publice, asociațiile obștești, persoanele oficiale, organizațiile și persoanele fizice și se execută cu strictețe pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

Necesitatea executării unei hotărîri definitive ale instanțelor de judecată nu se pune la îndoială. Totodată, în vederea realizării principiului accesului liber la justiție, înfăptuirea justiției numai de către instanțele de judecată și pentru a avea parte de un proces echitabil în sensul art. 6 CEDO, avînd la bază și jurisprudența Curții Europene este evident că executarea hotărîrii de judecată face parte din actul justiției și dacă din anumite motive amînarea procedurii de executare va face imposibilă executarea hotărîrii judecătorești atunci devine absolut inutilă însăși decizia instanței iar procesul de judecată devine unul derizoriu.

În acest context remarcăm importanța deosebită a Recomandării nr. (2003) 17 privind executarea hotărîrilor judecătorești, adoptată de Comitetul Miniștrilor al CE la 9 septembrie 2003, la a 851-a reuniune a delegaților miniștrilor, ce conține următoarele recomandări.

- statele membre au obligația de a se asigura că toate persoanele în favoarea cărora se pronunță o hotărîre judecătorească obligatorie în ultimă instanță au dreptul la executarea ei și că neexecutarea hotărîrii sau o întîrziere a producerii efectelor sale poate transforma acest drept într-unul inoperant și iluzoriu, în detrimentul uneia din părți (preambul)
- pentru ca procedurile de executare să fie cât mai efective și eficiente posibil nu trebuie să existe amânări în procedura de executare, decât dacă motivele sunt prevăzute de lege. Amînarea trebuie să fie subiect de analiză din partea unui judecător (cap. III , pct. 1, lit. f)

- procedurile de executare trebuie să asigure măsuri pentru a preveni sau împiedica abuzurile procedural (cap. III , pct. 2, lit. e)
- căutarea și confiscarea bunurilor debitorilor trebuie să fie pe cât posibil efectivă (cap. III , pct. 6).
- bunurile trebuie vândute rapid (cap. III , pct. 7).

Astfel, constatăm că prin normele art. 60 alin. (3) , (3¹) din Codul de executare are loc amânarea nejustificată a procedurii de executare pentru un termen de 15 zile, perioada, care contrar recomandărilor sus-menționate, nu poate fi micșorată de instanța de judecată în cazul necesității, iar norma respectivă intră în contradicție cu prevederile art. 120 Constituției Republicii Moldova, deoarece, de facto, are loc amânarea momentului de la care hotărârea definitivă începe a-și produce efectele, actul de dispoziție devenind obligatoriu doar începând cu a 16-a zi după adoptarea acestuia (eliberarea documentului executoriu).

3. De asemenea, norma contestată vădit încalcă dreptul la accesul liber la justiție, consemnat în art. 20 al Constituție Republicii Moldova dat fiind faptul că dacă amânarea procedurii va face imposibilă executarea, adică finalizarea actului justiției atunci și accesul la justiție este limitat.

Statuînd în capitolul I și II din Constituție drepturile și libertățile fundamentale ale cetățenilor, Republica Moldova a consacrat și principiile generale aplicabile acestora. Fiind expuse în special în capitolul I din Constituție, aceste principii urmează a fi aplicate în egală măsură tuturor drepturilor și libertăților consacrate de Constituție și de legislația în vigoare.

Pentru garantarea exercitării lor eficiente, art.20 din Constituție consacră principiul accesului liber la justiție. Accesul liber la justiție este un principiu complex, cuprinzînd mai multe relații și drepturi fundamentale, prin care se poate garanta exercitarea lui deplină.

Un drept general, care garantează persoanelor accesul liber la justiție, este dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile legitime ale persoanelor.

În vederea garantării dreptului la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești, legislatorul constituant a consfințit în capitolele II și IX principiile și drepturile constituționale, în baza cărora în Republica Moldova se exercită justiția.

Dreptul fiecărei persoane la un proces judiciar independent și imparțial este fundamental, fiind un element de bază al democrației și al statului de drept.

Potrivit art.20 din Constituție, orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.

Acest drept reprezintă o premisă și o reală garanție a respectării tuturor drepturilor omului consfințite în actele normative interne și internaționale.

Dreptul persoanei de a se adresa justiției este o condiție *sine qua non* în

asigurarea eficienței exercitării drepturilor și libertăților sale.
Accesul liber la justiție este un principiu complex, cuprinzând mai multe raporturi juridice și drepturi fundamentale, prin care se poate garanta exercitarea lui deplină. În conexiune cu acest principiu este *dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești* competente împotriva actelor care violează drepturile legitime ale persoanelor, consacrat în art.20 din Constituție, și *dreptul la apărare*, reglementat de art.26 din Constituție, conform căruia fiecărei persoane în Republica Moldova i se garantează dreptul la apărare. Fiecare om are dreptul să *reacționeze independent*, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

Reieșind din prevederile art. 4 din Constituție acest articol urmează a fi interpretat în concordanță cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

Dreptul la un proces echitabil, reglementat de art.6 al Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale³ (în continuare – Convenția), exprimă dreptul fiecăruia la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.

De asemenea, reieșind din practica CEDO (Cauză Hornsby contra Greciei, Hotărârea din 19 martie 1997 și altele) executarea unei hotărâri trebuie considerată ca făcând parte integrantă din "proces", în sensul art. 6 CEDO. În această ordine de idei o hotărâre în materie nepenală ar fi inutilă fără o procedură simplă și eficientă care să permită executarea ei.

Afară de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și actele normative interne ale statelor, dreptul la un proces echitabil este statuat de Declarația Universală a Drepturilor Omului (art.10), de Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice (art.14 alin.(1)).

Protecția judiciară efectivă și completă poate fi realizată doar în condițiile unei adevărate independențe a puterii judecătorești, care este investită cu prerogativa de a asigura și restabili, prin intermediul *justiției*, ordinea juridică în statul de drept.

Orice activitate judiciară trebuie să se întemeieze pe anumite principii fundamentale menite să asigure caracterul unitar și coerența actului de justiție și, mai ales, realizarea drepturilor și intereselor legitime ale celor implicați în actul de justiție.

Republica Moldova, fiind membră a Consiliului European, ratificând Convenția Europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, și-a asumat obligația de a garanta tuturor persoanelor aflate sub jurisdicția sa drepturile și libertățile proclamate de Convenție.

Conform art.1 din Convenție, statele sînt obligate să asigure drepturile și libertățile prevăzute în Convenție fiecărei persoane aflate sub jurisdicția lor. Această obligație presupune organizarea unui sistem juridic pertinent. Art.13 din Convenție prevede că „orice persoană, ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de

prezenta Convenție au fost încălcate, are dreptul să se adreseze efectiv unei instanțe naționale...”.

Aceste prevederi pun în valoare nu numai esența drepturilor protejate prin Convenție, dar și responsabilitatea care revine propriilor instituții ale statului în asigurarea exercitării drepturilor.

Astfel, sarcina primordială cu privire la aplicarea Convenției, parte integrantă a sistemului legal intern, revine instanțelor judecătorești naționale. În cadrul judecării cauzelor instanța urmează să verifice dacă legea sau actul ce va fi aplicat și care reglementează drepturile și libertățile garantate de Convenție este compatibil cu prevederile acesteia, iar în caz de incompatibilitate, instanța va aplica direct prevederile Convenției, menționând acest fapt în hotărârea sa.

De menționat, că în unele cazuri pentru executarea hotărârii judecătorești cu succes, executorul judecătoresc, reieșind din circumstanțele procedurii de executare și conduita părților trebuie să întreprindă toate măsurile de asigurare imediat, deoarece în caz contrar executarea cu succes a documentului executoriu nu va fi posibilă. Această teză își găsește confirmare în alin. 2, art.70 din Codul de executare, potrivit căruia ”Executorul judecătoresc urmează să întreprindă imediat toate acțiunile necesare în vederea executării hotărârii judecătorești”.

De asemenea, întru realizarea efectivă a principiului consemnat în Constituție, legiuitorul a introdus în art. 256 CPC unele categoriile de cazuri, care, ținând cont de specificul acestora și necesitatea protejării intereselor creditorului necesită executarea imediată.

Astfel, urmează a fi executate imediat ordonanța sau hotărârea judecătorească prin care pîrîtul este obligat la plata:

- a) pensiei de întreținere;
- b) salariului și a altor drepturi ce decurg din raporturi de muncă, precum și a indemnizațiilor prevăzute de statutul șomerilor, în mărimea unui salariu mediu;
- c) reparației prejudiciilor cauzate prin vătămare a integrității corporale sau prin o altă vătămare a sănătății ori prin deces, dacă reparația s-a efectuat sub formă de prestații bănești periodice;
- d) unui salariu mediu pentru absență forțată de la lucru, în cazul reintegrării în serviciu.

Însă, prin reglementările art. 60 alin. (3), (3¹) din Codul de executare are loc diminuarea garanțiilor persoanelor enumerate mai sus conferită de legea procesual civilă la executarea efectivă a hotărârilor judecătorești și ca urmare limitarea dreptului acestora la acces la justiție, garantat de Constituție.

4. De asemenea, Constituția Republicii Moldova în art. 46 garantează dreptul la protecția proprietății.

Potrivit art.1, Protocol 1 la CEDO ”Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale.” Reieșind din jurisprudența CEDO (motivarea hotărârilor pe cauzele Kopecky contra Slovaciei din 7.01.2003, Lelas contra Croației din 20.05.2010, Bahceyaka contra Turciei din 13.07.2006 și altele) drepturile bănești recunoscute

irevocabil prin hotărâri judecătorești reprezintă un "bun" în sensul art. 1 din Protocolul adițional. De menționat, că dreptul de proprietate poate fi încălcat nu numai ca rezultat al lipsirii proprietarului de posesia bunului său. Reieșind din reglementările art. 376 Cod civil al RM, pot fi săvârșite asemenea acțiuni care, deși nu-l lipsesc pe proprietar de posesia bunului, totuși îl împiedică pe ultimul să-și exercite în deplinătate prerogativele dreptului de proprietate. În acest sens trebuie de menționat și practica CEDO existentă (cauza Chassagnou contra Franței).

Astfel, prin art. 60 alin. (3) , (3¹) din Codul de executare se stabilește limitarea dreptului de proprietate a creditorului, asupra bunului său – creanței față de creditor, confirmate prin hotărârea judecătorească definitivă, fiind amânata executare acesteia pe un termen de 15 zile. Mai mult ca atât, prin astfel de reglementări legiuitorul oferă debitorului posibilitatea suplimentară de a se eschiva de la executarea documentului executoriu și ca urmare satisfacerea creanțelor creditorului, acesta din urmă, având la dispoziție 15 zile pentru ascunderea bunurilor sale de la executor.

5. Prin introducerea unor astfel de norme în Codul de executare Parlamentul și-a depășit competența dat fiind că, practic și-a asumat competența instanței de judecată. Stabilirea prin lege că executarea nu poate avea loc mai devreme de 15 zile, limitând instanța de judecată de a decide de sinestătător finalizarea procedurii de executare în caz de necesitate, legiuitorul a intervenit în actul justiției, încălcând art. 114 și 115 din Constituție care prevede că justiție se înfăptuiește numai de către instanțele de judecată. Ca și consecință este încălcat principiul separației puterilor în stat prevăzut de art. 6 din Legea Supremă.

În temeiul art. 6 din Constituție, principiul fundamental aflat la baza organizării și funcționării aparatului de stat este separația celor trei puteri: legislativă, executivă și judecătorească. Îmbinarea lor mutuală presupune că fiecare autoritate are un domeniu special și separat, decupat în putere publică, înzestrată cu arme defensive în raport cu celelalte puteri.

Fiecare dintre aceste autorități este investită cu anumite prerogative, nici una dintre ele neavând posibilitatea de a uzurpa atribuțiile celeilalte. Este adevărat că între organismele care exercită în mod exclusiv prerogativele unui anumit tip de putere, există o întrepătrundere funcțională și chiar o colaborare, menite să asigure armonia procesului de conducere socială și împiedicarea abuzului unei puteri față de altă putere.

Apreciind principiul separației puterilor ca un mecanism de verificare reciprocă între puteri și de asigurare a unui echilibru funcțional între ele, în hotărârile sale anterioare Curtea Constituțională a ajuns la concluzia că rațiunea care stă la baza acestui echilibru este atât împiedicarea manifestării hegemoniei unei puteri constituționale, a unui partid, a unui sindicat sau a unei clase sociale în detrimentul altora, cât și evitarea încălcării ordinii constituționale stabilite prin voința nevicată a poporului.

Autoritatea judecătorească acționează numai în limitele instanțelor judecătorești, acestea fiind singurele autorități publice abilitate să înfăptuiească justiția în stat.

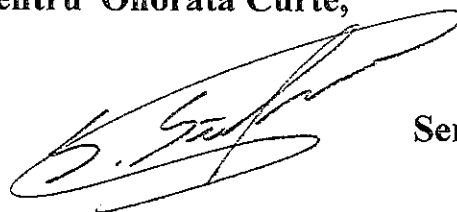
Dispozițiile art. 114 și art. 116 alin. (1) din Constituție stabilesc principiul independenței judecătorilor, principiul în afara căruia nu se poate vorbi de o autentică activitate de înfăptuire a justiției. Independența judecătorului presupune, în primul rând, raporturile acestuia cu celelalte autorități publice.

De aici rezultă că judecătorii nu se află și nu trebuie să se afle în raporturi de subordonare față de alte autorități publice, indiferent care ar fi acestea și indiferent de poziția ierarhică a acestor autorități în stat.

V. CERINȚELE SESIZĂRII

În temeiul celor expuse mai sus, în baza articolului 135, alineatul (1), litera a) din Constituția Republicii Moldova, a articolului 4, alineatul (1), litera a) al Legii cu privire la Curtea Constituțională și a articolului 4, alineatul (1), litera a) al Codului jurisdicției constituționale, solicit Curții Constituționale a Republicii Moldova să exercite controlul constituționalității sintagmei „*cu propunerea de a executa benevol documentul executoriu în termen de 15 zile*” din art. 60 alin. (3) al Codului de executare și alin. (3¹) din același articol.

Cu cea mai înaltă considerație pentru Onorata Curte,

Serghei SÎRBU